

maatte blive bevilget et aarligt Beløb til Indkøb af større Malerier og Skulpturer, udførte efter Bestilling af Staten og omhandlende Emner af vort Fædrelands ældre og nyere Historie, for at disse Kunstværker derefter kunde anvendes til Udsmykning af offentlige Bygninger og Pladser i Landets Provinsbyer. Da man sympatiserede med den fremsatte Tanke, men, forinden man foretog videre i Sagen, ønskede en sagkundig Udtalelse om forskellige Sagens Gennemførelse vedrørende Spørgsmaal, nedsatte man under 10de November 1891 i dette Næmed en Kommission, bestaaende af Direktøren for Maleri- og Skulpturafdelingen, senere afdøde Udenrigsminister Baron Rosenørn-Behn, Direktøren for Kunstakademiet, fornavnte Professor Otto Bache, Statsraad, Borgmester Koch i Odense, Professor i Historie ved Universitetet, Dr. juris, Steensstrup og Professor i Kunsthistorie ved Universitetet, Dr. phil. Jul. Lange. Fra disse Mænd modtog man derefter følgende Betænkning af 20de Januar 1892:

„Under 10de November f. A. har det høje Ministerium anmodet os om at træde sammen i en Kommission med undertegnede Udenrigsminister Rosenørn-Behn som Formand for at overveje forskellige Spørgsmaal med Hensyn til Gennemførelsen af et af Kunstakademiet optaget og med dets Skrivelse af 17de April f. A. til Ministeriet indkommet Forslag af 16de Februar f. A. fra Akademiets Direktør, undertegnede Professor Bache om, at der aarlig maa blive bevilget et Beløb af Statskassen til Indkøb af større Malerier og Skulpturer, udførte efter Bestilling af Staten og omhandlende Emner af vort Fædrelands ældre og nyere Historie, for at disse Kunstværker derefter kunde anvendes til Udsmykning af offentlige Bygninger og Pladser i Landets Provinsbyer. Den Kommissionen stillede Opgave har Ministeriet præciseret saaledes, at det ønsker oplyst, dels hvorvidt den paatænkte Anbringelse af Kunstværker omkring i Provinsbyerne under de i disse foreliggende Forhold lader sig gennemføre paa en formaalstjæntlig Maade, navnlig saaledes, at de enkelte Arbejder ikke blot blive tilgængelige for Befolkningen — som Tilfældet er ved Ophængning i et Museum —, men tillige i større eller mindre Grad frembyde sig til Beskuelse under det daglige Livs Færden, dels ad hvilken Vej Valget af Emnerne, af Kunstnerne og af de Byer, som Kunstværkerne skulle komme til Gode, bør finde Sted.

I Anledning af den saaledes til os udgaaede Opfordring have vi behandlet de paagældende Spørgsmaal i tvende Kommissionsmøder og skulle nu som Resultat af vore Overvejelser tillade os følgende Bemærkninger:

Efter vort Kendskab til Forholdene i Provinsbyerne kunne vi udtale som vor Overbevisning, at der i de fleste af dem vil kunne staves Plads til Kunstværkerne paa saadanne Steder, at de kunne gøre den tilsigtede Nytte. Mange Steder ville Raadhusene kunne afgive passende Plads for dem, og næsten overalt ville de kunne anbringes i Kirkerne. Skulpturarbejder vil det derhos vistnok være særlig let at skaffe en passende Plads i fri Luft i saa at sige enhver By eller dens umiddelbare Omegn.

Valget af Emnerne for Kunstværkerne bør efter Kommissionens Mening overlades til en af Ministeriet nedsat fast Komité, bestaaende af kunstforstandige og i Fædrelandets Historie kyndige Mænd, hvilken Komité bør stilles saa frit som muligt med Hensyn til Valget.

Valget af Kunstnerne bør formentlig overlades til samme Komité, saaledes at den enten henvender sig til en bestemt Kunstner, der maatte anses som fortrinlig egnet til at behandle den foreliggende Opgave, eller ogsaa lader udgaa Konkurrence derom.

Valget af Byerne endelig, som Kunstværkerne skulle komme til gode, bør formentlig ogsaa lægges i den nævnte Komités Haand, mulig dog saaledes, at der fastsættes nærmere almindelige Regler om Alternering mellem de forskellige Landsdele.

Til disse Udtalelser om de bestemte os forelagte Spørgsmaal føle vi os i Sagens Interesse opfordrede til at knytte nogle enkelte Ytringer angaaende Sagen i Almindelighed og enkelte Punkter af den. Vi finde saaledes at burde bemærke, at vi alle ere enige i at anse Gennemførelsen af den fremsatte Tanke som overordentlig ønskelig, ikke blot for Kunstens Skyld, for at højne den, men ogsaa og særlig af Hensyn til det store Provinspublikum, hvis kunstneriske Sands og Fædrelandskarlighed sikkert vil faa gavnlige og forædlende Paavirkninger gennem de paatænkte Kunstværker. Ligeledes finde vi at maatte fremhæve, at der efter vor Formening er et rigt Materiale af passende Emner til de paagældende Kunstværker. Som Eksempler skulle vi nævne: Frederik den Sjettes Lig føres til Roskilde Domkirke, den danske Flaade under Valdemar den Store drager fra Bordingborg paa Vendertog, Danehoffet i Nyborg 1256 under Christoffer den 1stes Konflikt med Gøstligheden, Slaget ved Druebjerg (Alsens), Kong Knuds Drab i Odense St. Albani Kirke, Naxskovs Belejring og Garnisonens Afmarch efter Belejringen 1659, Kampen